

בשביילי דענשא

לתורה וחסידות

• יו"ל ע"י חברת לומדי תורה דחסידי מודז'ין בהכוונת כ"ה מרז אדמו"ר שליט"א •

ניסן תשפ"ה

פרשת שמיי

גליין רמ"ב שנה ה'

עלי דשא

פרשת שמיי

בח הצדיק

ויקחו את אשר ציוה משה אל פני אוהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט, ה).

יש לומר, שבארצות על ענין צדיק גזר והקב"ה מקיים. דיש זמנים קשים שהקב"ה גזר חס ושלום כליה על הדור, ובכוח הצדיק לחלות פני ה' לבטל הגזירה והקב"ה יקיים גזירת הצדיק. ובבחינה זו הצדיק כביכול מעמיד את הדור לפני השי"ת. ומרומז כאן באומרו 'ויקרבו כל העדה' - מכוח 'ויקחו את אשר ציוה משה אל פני אוהל מועד' - היינו גזירת הצדיק, ממילא 'ויעמדו לפני ה'.

(אמרי אש)

מעלת האחרות בעבודת ה'

ויאמר משה זה הדבר אשר ציוה ה' וירא אליכם כבוד ה' (ט, ו).

ובליקוט על אתר: אותו היצר הרע תעבירו מליבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום וכו' ותהיה עבודתכם מיוחדת לפניו וכו' ואם עשיתם זה וירא אליכם כבוד ה', עכ"ל. והוא תמוה, מה הענין ואומרו ביראה אחת, הול"ל סתם ותהיו כולכם ביראה. גם אומרו ובעצה אחת אין לו פירוש, שאינו מובא מהי העצה. וכן אומרו ותהיה עבודתכם מיוחדת לפניו.

אלא כי בעבודת ה' וקיום התורה ומצותיה נצרך להיות כאיש אחד בלב אחד, כמו שכן היה בקבלת התורה. והוא על ידי היראה והאמונה. זה שאמר המדרש 'אותו היצר הרע תעבירו מליבכם ותהיו כולכם ביראה אחת', ר"ל על ידי היראה תהיו אחת באהבה, ובעצה היא אמונה, גם כן תהיו אחת באחדות. שעל שם כך היראה נקראת אחת והאמונה נקראת אחת [יראה - כמו במלחמה, מפני היראה כולם מתאחדים לצאת חוצץ ולהגן על נפשם ורכושם. אמונה - היא התבטלות, קטנות הדעת של בני אדם, כנגד דעת העליונה] ועל ידי זה תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו, ירצה שעבודתכם תהיה לפניו באחדות כאיש אחד בלב אחד. והוא שאמר 'אותו היצר הרע תעבירו מליבכם', היינו כי היראה והאמונה כלולות ביצר טוב. והרמז 'יצר טוב' עם הכולל גימט' 'יראה אמונה'. אם כן על ידי זה תעבירו את היצר הרע מליבכם ומקומו ירש היצר טוב. והנה מסיים המדרש 'ואם עשיתם זה, וירא אליכם כבוד ה'', הרי זה פלא 'וירא אליכם' גימט' 'יראה אמונה'. (אמרי שאול)

ההתנתקות ממשא ומתן אל תורה ותפילה

ויטבול אצבעו בדם (ט, ט).

'דמים' תרת: משמע (מגילה יד), ונוכל לרמז על הממון, ואם כי נאמר (תהלים קכח, ב) 'יגיע כפיך כי תאכל', וכן (דברים טו, טו) 'כי יברכך ה' וגו' בגלל מעשה ידיך, אף על פי כן העובדי ה' אינם מטרידים עצמם במשא ומתן ורכישת ממון רק בנגיעת אצבע לבד, ר"ל שעוסקים

בשביילי המערכת

מאחורי הצניף

"אתם יכולים לצאת להפסקה", האיש האלמוני, מכוסה הצניף, דיבר אליהם בקול רגוע. "צאו, התאווירו קמעא - ותחזרו בכוחות מחודשים לעבודה המאתגרת.

אנחת רווחה נשמה מפייהם של העמלים. הם קמו איש איש ממקומו ויצאו להתרעננות קצרה בחוץ.

•

הם לא הכירו זה את זה. כל אחד מהם מגיע מעיר אחרת. הם נבחרו להגיע לכאן, בגלל מקצועיותם המיוחדת. הם נחשבים, כל אחד מהם, לחיילים הטובים ביותר בעירם.

והם באמת מיוחדים במלאכתם. ידי זהב להם. תופרים את החליפות הנאות ביותר, בגימורים שומטי לסתות, נוחות ויופי שלא רואים במקומות אחרים.

בפיצצה הם נבחרו על ידי האיש האלמוני. הובטחו להם סכומי עתק אם יגיעו. "ככל הנראה מדובר במיליארד עלום" הסבירו זה לזה, מאושרים מהמשכורת הגרנדיוזית שהועברה לחשבונם מדי בוקר.

בתמורה למשכורת המעשייה, הם נדרשו לתת מעצמם תפוקה מקסימלית של עבודה. "מצופה מכם", אמר האיש מכוסה הפנים, "לתת את מיטב יכולותיכם, בעדינות, באצילות, בחן ואיכות - שהעולם עוד לא ראה!".

והם אכן נתנו מעצמם, במסירות.

שעות שעות של עבודה, באולם הייצור רחב הידיים אליו הם נקראו. בימים עבדו, בלילות ישנו בצריפים הסמוכים. מתקדמים שלב אחר שלב, ביצירת סט המלבושים הנאה ביותר בעולם.

והיו להם הפסקות. כמובן.

אבל לא כולם ניצלו את ההזדמנות לצאת ולהתאוויר.

בירכתי המפעל הוא הבחין בהם, חייטים מסורים שיטבו גם בשעות ההפסקה, עמלים על כל תך ותך, מיישרים, מסתתרים, פורמים ומתקנים.

הוא ניגש אליהם, והם נדרכו.

"למה אינכם יוצאים להפסקה? והלא אני מרשה לכם!"

הם הסמיקו.

"כי אנחנו יודעים למי אנחנו תופרים את החליפות הללו!"

"באמת? נו, הבה נשמע, למי?"

הם התלבטו אם לומר, אבל אז נשא אחד מהם את קולו והכריז ברגש:

"הבגדים הללו הם עבורך - אדוני המלך! הסתרת את פניך מאיתנו, לא רצית שנדע מי אתה, אבל הצלחנו לזהות עבור מי אנו עובדים, וכשעובדים למען המלך - אין 'בין הזמנים'!"

•

תשאלו את האברכים, שלא הרגישו 'בין הזמנים' מהו, בעודם מתכוננים בלהט למבחני 'יודעי תורתך'.

תשאלו את הבחורים, שהצטרפו אף הם לתוכניות הלימוד בבין הזמנים.

כי ככה זה כשתופרים מלבושים למלך.

במשא ומתן מטע מזעיר ומיד פונים לתורה ותפילה.

וזהו אשר בעוף הנה מרבה רגלים סימן טומאה בהם (להלן יא, מב) הרמז בזה, כי ישראל נמשלים לעוף כמובא בליקוט פרשה זו (תק"כ), ועוף ההולך על ארבע מורה על המשוקע וטרוד לרוץ במשא ומתן עם כל הארבע שלו בידיו וברגליו, 'אך את זה תאכלו' כתיב (להלן בפרשה יא, כא), 'מכל העוף ההולך על ארבע אשר לו כרעים וגו' לנתר בהם על הארץ, ר"ל כי יש לפעמים המדוכא שמוכרח להיות מוטריד, אך אם מנתר על הארציות וקופץ מעסק המשא ומתן לתורה ותפילה אם מעט אם הרבה, את זה תאכלו.

בענין מיתת צדיקים

ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידום אהרן (י, ג).

פירש"י, 'כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלס, אם כן באלו כל שכן ברשעים. וכן הוא אומר (תהלים סח, לו) נורא אלוקים ממקדשיך, אל תקרי ממקדשיך אלא ממקודשיך'. ונראה מלשון זה דמיתת צדיקים מביאה לידי שני ענינים. הראשון מתיירא שהוא יראה כפשוטה, שמתוך עונש הצדיקים במיתה הכל מתייראים מן המיתה. והשני מתעלה ומתקלס, דכאשר רואים הבריות שהקב"ה נוטל את נפש הצדיק הרי הם מבינים מתוך כך דכבר נשלם במדרגותיו בעולם הזה, ונמעלה לעולם הבא כדי ליטול שכרו, וכמאמרם ז"ל (ע"ז ד: ד) 'היום לעשותם ומחר לקבל שכרם', וכמו דכתיב בחנוך (בראשית ה, כד) 'ויתהלך חנוך את האלוקים ואינו, כי לקח אותם אלוקים', ונעשה מלאך. וכן מצינו באלהיה הנביא ועוד צדיקים שנכנסו חיים לגן עדן. (נחלת דן)

שכר השתיקה

וידום אהרן (י, ג).

פירש"י, 'קבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קיבל, שנתייחד עימו הדיבור, שנאמר לו לבדו פרשת שתוי יין'.

י"ל בטעם דנתייחד אליו הדיבור דווקא בפרשת שתוי יין בשכר שתיקתו, דהיינו גורם לריבוי דברים, וכמאמרם ז"ל (עירובין סה) 'נכנס יין יצא סוד', והיינו נמי רמז מאמרם (מנחות פז) 'דיבור רע ליין', דריבוי שתייתו מביאה לידי דיבורים שאינם ראויים, ועל כן מששתק אהרן ואל דיבר זכה לייחוד הדיבור בפרשה זו. (נחלת דן)

המצוה בשלימות

מעלת גרה בבהמה (יא, ג).

היינו אחר שאכלה ונכנס לתוך מעיה, חוזרת ולוקחת המאכל מתוך מעיה לפיה ללעוס עוד הפעם. וכמו כן בכל דבר מצוה באם ירצה האדם לעשות מקודם כל ההכנות יפנה היום ולא יעשה המצוה, על כן התקנה לזה שמקודם יעשה המצוה עם ההכנות כמו שהיא. ואחר כך יחזור ויעיין ויפשפש במעשי המצוה זה שנחסר ויעשה תשובה על זה.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקאמיר זצוק"ל)

ליקט וערך הרב יצחק קרימלובסקי

מולד חודש אייר בליל שני בשעה 8:30 ו-2 חלקים ראש חודש בימים שני ושלישי

בשבילי ההלכה

הזכרת מוריד הטל ותן ברכה

מוריד הטל

- א. יום טוב הראשון של פסח בתפילת מוסף פוסקים מלמור משיב הרוח ומוריד הגשם.
ב. בימות החמה לא הצריכו חכמים להזכיר מוריד הטל ולא לשאול ותן טל ואם בא להזכיר מזכיר, ומצינו בזה מנהגים חלוקים דעת השו"ע להזכיר מוריד הטל, ומתחילין להזכיר בתפילת מוסף של יו"ט ראשון, ודעת הרמ"א דאין מזכירים מוריד הטל אלא בתפילת מוסף של יו"ט ראשון פוסק להזכיר מוריד הגשם, ואומר מחיה מתים אתה רב להושיע מכלכל חיים בחסד, והקהל פוסק בתפילת מנחה של יו"ט, ומנהגינו להזכיר מוריד הטל.
ג. אם אמר מוריד הגשם בימות החמה מחזירין אותה, ודינו כדלהלן -
א. כאשר עדיין הוא עומד בברכת אתה גיבור ונזכר, חוזר לראש הברכה והיינו שמתחיל מאתה גיבור.
ב. כאשר כבר אמר בא"י ולא אמר מחיה המתים, יאמר למדין חוקין, ויחזור לראש הברכה.
ג. אמר בא"י מחיה (ולא סיים הברכה לומר המתים) יש מקילין בזה לחזור לראש הברכה.
ד. אם סיים ברכת מחיה המתים חוזר לראש התפילה, וכ"ש אם המשיך להתפלל שמו"ע בכל מקום שנזכר יחזור לראש התפילה.
ה. בימות החמה אם נסתפק אם הזכיר מוריד הגשם אם לא, כל שלא התפלל עדיין צ' תפילות בחזקת שהזכיר הגשם וצריך לחזור, ובמערב של ליל שבת י"ג אייר (בשנת תשפ"ה) כיון שכבר התפלל צ' תפילות שהזכיר בהם מוריד הטל אם נסתפק אינו צריך לחזור, חזקה שהזכיר מוריד הטל.
ו. אם בתחילת התפילה היה דעתו להזכיר מוריד הטל, אם נתכן בגמר השמו"ע נסתפק אם הזכיר כהוגן, חוזר ומתפלל, אבל אם נזכר לאחר זמן מופלג אינו חוזר ומתפלל.
ז. אם ביום ראשון של פסח אמר מחיה מתים אתה רב להושיע מוריד הטל תשעים פעמים, מכאן ואילך אומרים שגם אם נסתפק חזקה שהזכיר ואינו חוזר ומתפלל.

ותן ברכה

- ז. שואלין ותן טל ומטר בברכת השנים (ברך עלינו) עד תפילת מנחה של ערב פסח ומכאן ואילך פוסק מלשאלו, וממוצאי יו"ט הראשון של פסח אומר ותן ברכה.
ח. אם טעה ושאל מטר, ונזכר, כל שהוא עדיין באמצע תפילת שמו"ע חוזר לתחילת ברכת השנים ומתחיל בך עלינו וממשיך להתפלל משם ואילך כל הברכות על הסדר, ואפילו אם הוא עדיין בתוך ברכת בך עלינו יחזור לראש התחילת הברכה.
ט. ואם הגיע לסיום השמו"ע וכבר סיים יהיו לרצון אמרי פי, וכ"ש אם כבר עקר רגליו יחזור לתחילת שמונה עשרה.
י. אם נסתפק אם הזכיר ותן טל ומטר אם לא, כל שלושים יום חזקה שאמר ותן טל ומטר וחוזר, ואם עבר שלושים יום מאז שהתחיל לומר ותן ברכה חזקה שאמר כתיקונו ואינו חוזר.

ובבה"ל ד"ה אם שאל כתב ואם לא התחיל אלא רק מותן ברכה וכו' לא מבעיא אם נזכר בתוך כדי דיבור דודאי יצא בדיעבד, אלא אפילו אם לאחר כדי דיבור התחיל ותן ברכה וברך שנתנו וסיים הברכה יצא בדיעבד [חיי אדם, ע"ש בנשמת אדם] עכ"ל.
יט. מ"ב ס"ק י"ד, ובס"ק י"ח דהרגיל לומר תחנונים אחר תפילות וסיים תחנוני ואמר אחרים הפסוק יהי לרצון וגו', שבאמירת פסוק זה עשה היסט הדעת מלומר עוד תחנונים ונשלמה תפילתו, אע"פ שלא התחיל עדיין עושה שלום עכ"ל.
כ. כ"ל הערה י', והנה שם הבאנו מחלוקת הפוסקים אם בשלושים יום תליא מילתא או בצ' תפילות, ולדעת החת"ס בק"א תפילות תליא, והנה אי אולין בתר צ' תפילות נמצא דבמנחה של כ"א נשלמו צ' תפילות (דא בשבת ובמוסף אין אומרים ברכת השנים וד"ק), אלא דכבר כתב המ"ב דאולין בתר ב' השיטות להקל, ועל כן בזה אולין לקולא דב' יום תליא מילתא, והם נשלמים בט"ו אייר, וממערב של ליל ט"ו אייר אמרין חזקה שכבר אמר כהוגן.
כא. בבה"ל סי' ק"ד ס"ח ד"ה עד שלושים יום כתב דיש לעיין שאלה דבזה גם כן השיעור שלושים יום כמו לענין הזכרה, אם מצטרף שני ימים ראשונים של פסח גם כן לזה, והנה לפי דעת האחרונים החולקין על ה"ט"ז במה שכתב דאם שגג או פשע יום אחד ולא התפלל כלל מצטרף לענין חזקה שלושים יום, ודאי דכל שכן בזה דלא מצטרף, אך מסתפקא לדברי ה"ט"ז דאולי ה"ט"ז לא מיייר רק אם דילג באמצע ולא בתחילתו, או אולי דגם בזה מכיון שבצירוף שני ימים האלו נשלם שלושים יום שלא אמר בהם ותן טל ומטר כבר העתיק עצמו מחזקתו שוקדם לכן עכ"ל, ולפי"ז ממערב של ליל ט"ו אייר אינו חוזר, ונראה לי לדכתחילה יחוש לספק זה ועל כן יאמר י"ח פעמים (ולכתחילה יאמר כ"ט פעמים לאלה שיטת החת"ס דבעין ק"א) את כל מיני תבואתה לטובה ותן ברכה על פני האדמה ובה יתן נשלם לו צ' פעמים שאמר, (דאם גם ככה"ג מהני וכו"ל הערה ט"ו), ובה"ל ג' יהיה צריך לחזור דאולין לקולא כמ"ד דסגי בצ' תפילות, וכ"ל הערה י"ב, וגם להסבירים דלא יעשה כן לכתחילה כ"ל הערה ט"ו, שאני הכי דגם בלא אמירתו איכא ספק ברכות, ובאמירתו זו הרי נוסף לו ספק נוסף והוי ס"ס לקולא דח"ק.
ויש להוסיף על ספיקתו היכא שחל ערב פסח בשבת נמצא שנוסף לו יום אחד שלא הזכיר ותן טל ומטר, ובשנה כזו ממערב של ליל י"ד אייר אינו חוזר, ובה"ל ג' יראה לומר כ"א פעמים (ולכתחילה י"ב פעמים) את כל מיני תבואתה לטובה ותן ברכה על פני האדמה, וכ"ל. כב. פשוט כ"ל הערה י', לגבי הזכרת גשם וטל, והו"ה להכא כמבואר בבה"ל הערה כ"ב.

כל אחד יחשב לעצמו כפי הפעמים שהיה ש"צ.
והגם דיש פוסקים דס"ל דדווקא בשלושים יום תליא מילתא וכ"ל הערה י', כתב המ"ב ס"ק ל"ז דלמעשה יש להקל בשניהם דספק ברכות להקל, וע"כ כיון שכבר אמר צ' תפילות יש להקל ולא יחזור שוב וד"ק.
יב. וכן בשאר דברים שהם מעין המאורע כיעלה ויבא וכו' מ"ב ס"ק ל"ח.
יג. מ"ב ס"ק ל"ח, ויש לציין מה שכתב האמרי פינחס (החשד) ח"א ראש חדש סי' קנ"ה וז"ל ה"ט"ז פסח (א"ח תכ"א) באם מסופק אם אמר יעלה ויבא בראש חדש דאם היה במחשבתו תחילה לומר מסתמא אמר עיי"ש, ואמר שהרב ז"ל הסכים מאד לדברי ה"ט"ז בזה, דכל דבר עושה רשימה, וכיון שהיה במחשבתו לומר יעלה ויבא נשאר הרשימו ממחשבה הזאת ובוודאי אמר עכ"ל.
יד. שו"ע ס"ט, וע"ש במ"ב ס"ק מ"א שהביא לחוש לדברי החת"ס הנ"ל הערה י' לומר ק"א פעמים. ובמ"ב ס"ק מ"ב כתב שאם נרגיל עצמו לומר מ"ה פעמים שהם כנגד חמשה עשר יום כשעברו אחר כך חמשה עשר ימים חזקה שאמר כהוגן עכ"ל.
והע דבשו"ע הרב ס"א כתב וז"ל ויש חולקין על זה, וטוב לחוש לדבריהם לכתחילה שלא לעשות כן לסמוך על זה, אבל אם עשה כן ואח"כ נסתפק אם הזכיר אין צריך לחזור כי כן עיקר עכ"ל, ובמ"ב ס"ק מ"א כתב וז"ל ויש חולקין על הרמ"א בזה, ונכון לחוש לכתחילה שלא לעשות כן לסמוך על זה, כן כתב בדרכי החיים, ובחיי אדם לא משמע כן עכ"ל.
טו. שו"ע סי' ק"ז ס"א, וס"ת תפ"ח ס"ב.
וטו. אם טעה במערב ליל ראשון של פסח והתפלל תפילת שמונה עשרה של חול ונזכר לאחר שהתחיל בך עלינו שהדין הוא שצריך לסיים כל אותה ברכה, (וכמבואר בס' יו"ט ס"ב), אינו אומר טל ומטר כיון שגם הציבור אינם אומרים, בה"ל שם ד"ה עד תפילת המנחה, וכ"כ בשו"ע הרב ס"ב.
טז. ובמנחה ברוה"ל תפ"ח ס"ק י"ב כתב וז"ל והנה אף שהסכימו הפוסקים שאין נכון שיכריז השמש דבר זה בציבור ששוב לא יזכירו גשם ומטר, שנראה כאילו ממאנים על הגשמים, ועל דרך שאמרו אין מתפללין על רוב גשמים, מ"מ נראה לי שנכון מאד שהשמש יזכיר בחשאי לרב העולם קודם תפילת ערבית של לילה ראשונה של חוה"מ שיאמרו ותן ברכה וכו', כי האנשים פשוטין רובן נכשלים בלילה ראשונה, וכן למחר בתפילת שחרית ע"ש שישימועו מה השליח ציבור שפסק ויש בזה כמה מאות ברכות לבטלה עכ"ל.
יז. שו"ע הרב ס"ג, והכוונה שלא יאמר רק ברכת השנים יחזור למקום שעמד שם בתפילת שמונה עשרה על הסדר נתקן.
יח. שו"ע סי' ק"ז ג', ובמ"ב ס"ק י"ד, וטעמו כ"ל הערה ו' ע"ש.

ח. שו"ע שם ס"ד.
ט. ז"ל השו"ע ס"ח בימות החמה אם נסתפק אם הזכיר מוריד הגשם אם לא עד שלושים יום בחזקת שהזכיר הגשם וצריך לחזור עכ"ל, ומשמע מלשון השו"ע דבשלושים יום תליא מילתא ולא בחשבון התפילות, וכ"כ ה"ט"ז ס"ק י"ג דבחשבון הימים תליא מילתא ולא בחשבון התפילות, ולדידה גם אם שגג או פשע באזיון יום או יומיים באלו ה' יום ולא התפלל ודאי לא הורע מחזקתו לענין זה שצריך דווקא כשיעור הימים שהתפלל וצריך להשלים תחילה הימים שמתפללים ע"ש, וכ"כ בשו"ע הרב ס"י, אבל המ"ב ס"ק ל"ז הביא דהרבה מהאחרונים מפקקים בדין זה וס"ל דבתפילות תליא מילתא וכמדויק מלישנא דהשו"ע ס"ט יע"ש.
והחתם סופר בתשובות חאו"ח סי' כ' כתב לחדש וז"ל ל"ל דדברי רבי יוחנן בנויים על מה דאמרין בש"ס דילן בחגיגה ט: אינו דומה שונה פרוק מאה פעמים לשונה פרוק מאה פעמים ואחד, וכן הוא מפורסם ומקובל שהשונה מאה פעמים ואחד לא במהרה הוא שוכח, וז"ל דהירושלמי קאי בפסח ובחול שיעושים ח' ימים וא"כ הוי שפיר מאה ואחד הא כיצד הרי בשלושים יום יש צ' תפילות שחרית מנחה מעריב צא מהם ערבית ושחרית של יום א' דפסח הו"ל פ"ח פעמים, ושמונה מוספים דח' ימי הפסח שבת"ו ועוד ג' מוספים של שבתות שנשארו מאסרו חג דפסח עד ט"ו אייר וב' תפילות מוספים דב' ימים ר"ח אייר הו"ל ג' מוספים עם פ"ח תפילות היו להו ק"א, וכיון שכבר הזכיר ק"א פעמים שוב אינו שוכח, וכן אין מורה ובה לכתחילה לאמרו מאה פעמים ואחד, אמנם בדיעבד מי שאמר רק תשעים פעמים ושוכח נסתפק אם אמר מוריד הגשם אם לא אין בידי לפסוק שיחזור ויתפלל נגד משמעות השו"ע ורמ"א כיון שלא מצאנו לי חבד בדבר, ומ"מ נלע"ד שהניחו לי מקום משמים עכ"ל החתם סופר.
י. שו"ע ס"ח.
יא. וכך הוא החשבון, ט"ו ניסן מזכיר ב' פעמים במוסף ובמנחה, בשאר י' ימי הפסח שיש בהם מוסף הרי הוא מזכיר כ"ד פעמים 26, מיום א' כ"ב בניסן עד יום ו' כ"ז ניסן מזכיר י"ח פעמים, בשבת קדש כ"ח ניסן מזכיר ד' פעמים 22, יום א' כ"ט ניסן מזכיר ג' פעמים, יום ב' ל' ניסן יום ג' א' אייר מזכיר ח' פעמים, יום ד' א' אייר עד יום ו' ה' אייר מזכיר ט' פעמים, שבת ו' אייר מזכיר ד' פעמים 24, יום א' ז' אייר עד יום ו' י"ב אייר מזכיר י"ח פעמים 18, יום א' 90, נמצא שבמנחה ערב שבת השליש צ' פעמים.
ואם הוא שליח ציבור (מפני שהוא חיוב) ניתוספו לו בכל יום בימות החול עוד ב' פעמים בחזרת השו"ע, ובאופן זה (אם מתפלל לפני העמוד גם באסור חג ובמנחה ערב שבת) בשחרית (בשמירה בלחש) של ה' אייר נשלמו לו הזכרת צ' פעמים, ולפי שיש מנהגים שונים בתפילה לפני העמוד

א. שו"ע סי' ק"ד ס"א, ובס"ת תפ"ח ס"ג.
ב. טור סי' ק"ד, ומקור הדברים בתענית ג. בטל וברוחות לא חייבו חכמים להזכיר, ומפרש רבי חנינא לפי שאין נעצרין שאלמלי הן נעצרין אין העולם מתקיים.
ג. שו"ע ס"ד וכן בטל וכו' לא להזכיר בימות החמה אין מחזירין אותן, ומבואר דלכתחילה מזכירין, וכמבואר בטור שכן הוא מנהג ספרד, וע"ש בבית יוסף שהביא מחזירי התוס' ברכות טז: ד"ה הא דלכך יש בני אדם שאומרים כל שעה של בימות החמה שאם ישכחו מלומר בימות הגשמים מוריד הגשם חזקה שאמרו מוריד הטל כמו שרש"י בימות החמה ואין מחזירין אותם עכ"ל, והרי זה מבואר כמנהג בני ספרד עכ"ל הבית יוסף, וכו"כ בשו"ע הרב ס"ו.
ד. בה"ל ס"ג, והוא מנהג בני אשכנז וכמבואר בטור.
ה. כן הוא בסידור הרב, ויש נהגים להזכיר גם משיב הרוח ומוריד הטל.
ו. שו"ע שם ס"ד, והיינו שיתחיל שוב מאתה גיבור ולא יתחיל ממוריד הטל, ובטעמו של דבר כתב השו"ע הרב ס"ד וז"ל אם אמר מוריד הגשם בימות החמה מחזירין אותו, לפי שהגשמים בימות החמה אינם אלא סימן קללה, לכן הצריכו לזה שהזכיר קללה בתפילתו שיחזור ויתפלל בלא קללה אותה ברכה שהזכיר בה קללה, לפיכך הוא צריך לחזור לראש הברכה שאם יחזור למכלכל חיים לא יבטל בזה מה שהזכיר שלא כדין שכן דינה של הזכרה בימות הגשמים לומר מכלכל חיים אחר מוריד הגשם עכ"ל.
ולדיעבד אם לא חזר לראש הברכה אלא רוב להושיע וסיים ברכתו לא מהדירין ליה, כ"כ המ"ב ס"ק י"ט, והמייק דברים יראה דדווקא אם התחיל מרב להושיע יצא, ומקור הדברים הוא בח"א כלל כד ס"ו, והמענין שם יראה דאולי איירי למנהג שאין מזכירין מוריד הטל בימות החמה ולזה אם לא יתחיל שוב מרב להושיע לא נראה שתיקן הקלקול, אבל לדין שמוזכרין מוריד הטל נראה דגם אם התחיל מוריד הטל מכלכל חיים יצא בדיעבד וד"ק בזה, (וצ"ע למה שפירש שו"ע הרב ס"ל בדיעבד יצא ידי חובתו).
ז. כ"כ המ"ב ס"ק כ' וז"ל עיין בפרי מגדים שכתב דהיינו לאחר שאמר ברוך אתה ה', אבל השערי תשובה והחיי אדם כתבו דווקא אם סיים לגמרי, אבל אם נזכר לאחר השם סיים למדני חוקין כדי שלא תתא לבטלה, ואם כן הרי הוא עומד באמצע הברכה וחוזר לאתה גיבור עכ"ל, וכן משמע מסתימות דברי שו"ע הרב ס"ד ע"ש.
בפסקי תשובות אות ט' צידד להקל בזה עפ"ד שער"צ סי' קפ"ח ס"ק י"ח לגבי רצה שאם כבר אמר בא"י בונה כל זמן שלא סיים הברכה מקרי עדיין עומד באמצע הברכה, ובצירוף עוד כמה קולות כתב להקל בזה ע"ש.

כך בונים שטיבל

פרק ב'

שטיבעל זירטואל

הר"ר שלמה אברהם הי"ד

בימות החול בשטיבעל, כשכל אחד דורש שהשעה תהא מכוונת כפי דעתו ואין הם באים לעמק השווה, ועל כן שאלתם בפייהם לידע כיצד לנהוג.

סעו לכם בשלום לאהליכם, הורה עבורם הרבי - מרן ה'דברי ישראל', ותחת לדון בכה או בכה בעניין השעה המדויקת שבו הנכם צריכים לעמוד לתפילה בשטיבעל, ראו נא כולכם להופיע מידי יום בין כתלי השטיבעל ולהתפלל כל אחד כפי עתו וחזונו 'ביחידות', וכך הכל יבוא על מקומו בשלום.

נדהמים שמעו החסידים את מצוותו של הרבי, אך כחסידים הבינו שכאשר הורה הרבי כן יעשו.

בשובם אל השטיבעל, סיפרו הללו לחבריהם את פרשת העלאת 'שאלת זמן התפילה' לפני הרבי ואת אשר ענה להם, ואכן מני אותו היום הופיעו כלל האברכים בכדי 'להתפלל ביחידות' בשטיבעל, וראה זה פלא, שתיכף בימים הראשונים נוכחו כולם לדעת שכל הוויכוחים לא היו אלא על דקות ספורות לכה ולכה, וכולם השתוו לתפילת רבים יחדיו מתוך שלום ורעות.

מעשה זה הנו מאלף מאין דוגמתו, ושמע מינה מדה'דברי ישראל' תלת:

(כמובן שהאמור הוא על פי דעת כותב השורות (לבד)

שמע מינה, שבנושא הנתון למחלוקת 'אין להתווכח או לכפות דעות' בכל צורה שהיא.

שמע מינה, שבעת וויכוח שמתרגש ובא לאברכים, ההנהגה הטובה ביותר היא 'להתקדם הלאה' למרות שהתוצאה היא 'להתפלל ביחידות'.

ושמע מינה, שכשמתקדמים הלאה איז חזקה על העובדות שיוכיחו שהנושא השנוי במחלוקת הוא אינו אלא עורבא פרח, והכל יבוא על מקומו לשביעות רצון הכלל.

זיכרו נא היטב אברכי ובייחוד 'גבאי' השטיבלעך שיחיו, שאתם הנכם מניחי תשתית המסגרת החסידיית בחצר קדשנו בין אברכי אנ"ש - ושאלכם בעיקר מכוונים תורף מאמרים אלו - שלא שטיבעל של אבנים, קירות, ספסלים ושולחנות הנכם מקימים ומנהלים.

אמת, ללא הקצאות שירותים ואישורים בלתי ניתן להקים שטיבעל. אלא שזאת אתם חייבים לזכור ולהזכיר כל העת לסובבים אתכם, שהמסגרת האמיתית של השטיבעל, הלא הם 'הכתלים הווירטואליים' שמקיפים אתכם.

נער הייתי וגם מעט התבגרותי, וזכיתי לבקר בהיכלם של שטיבלעך רבים שבנויים לתלפיות ברוב פאר והדר, כאשר מנגד, הרוח הפנימית שאמורה לאגד אותם יחדיו קלושה היא ורופפת למדי, וד"ל.

מאיך, שטיבלעך רבים וטובים אחרים ישנם, שבנויים בדירות ובמרתפים, כאשר כל חברה מחוברים אליהם בעבותות של אהבה ואחוה, כשתוצאות בניית הרוח החסידי בשטיבעל נבנית גם היא בהתאם.

הכל תלוי ברוח האחוה והערליכקייט שמרחפת על פני החברים ואותה צריכים לשמור מכל.

המשך יבוא בעזה"ת

חייבים להיות שותפים לכל המהלכים.

יחד עם - כך תוסיף ותאמר - הן ברור וידוע לכולנו שאין דעותנו שוות וכו', ואשר על כן בואו ונקבע כעת כללים ברורים לשיח שיתנהל בינינו בס"ד בתקופה הקרובה:

חברים יקרים: ניקטו הני כללי בידכם, ובכך ייטב לכולנו: א. 'לתחום את זמן הדיונים'. היינו שמשבוע זה והילך נישב כולנו יחדיו ב'שעה קבועה' שבה אספר את כל מה שחלף בשבוע האחרון, וכמובן על האתגרים שמונחים לקראת הימים הקרובים.

ב. 'חשיבות ההשתתפות'. חשוב ביותר לכל מי שיש לו מה להציע בכדי לייעל וכדומה, לבוא ולהעלות את הצעותיו 'פני כל החברים', ולשמוע את דעותיהם של 'כולם' להצעותיו.

ג. 'להבין את השונה'. לבקש ואף לדרוש בשפה ישירה, שמכיוון שהן ידוע שלא כל הרעיונות יכולים לעלות יחדיו בקנה אחד, איז על כל אחד 'להפנים' שיתכן שלא ישמעו את דעותיו בשלמותם, ושעל כל משתתף להפנים שעם כל הרצון הטוב לשמוע את כלל הדעות, 'עדיין' ישנו את דעת הרוב הקובע שבה צריכים לצעוד.

ד. 'להתמקד במטרה'. להדגיש ולשוב ולהדגיש שכל מטרת השטיבעל הרי הוא בנינם המשותף ברוחניות ובגשמיות, ושכל צורה ובכל אסטרטגיה שהם, לא שווה לבוא לידי ריב ומדון בעבור אופן ביצוע תכניות השטיבעל, 'הא אשר יהא'.

ה. 'לסיכום': הרני מתחייב בפניכם להעלות כל נושא על השולחן תוך שיתוף כולכם ולשביעות רצונכם, ובכך ברצוני לבקשכם להבין ולהפנים, שבסופו של דבר כולם מחויבים להקשיב גם לדעת האחרים, ולהפנים 'שגם אם נראה לאי מי "שכולם טובים" עדיין אין אנו מחויבים לנהוג בדיוק כפי שהוא חושב, 'ועליו להבין ולהסכים עם כך'.

כמובן, צריך לומר כל זאת ברגישות יתירה, אך יחד עם זאת להדגיש אותם בבחישות ובהירות, שרק אם נעמיד כל העת את היעד האמיתי והמהותי, ונדבוק בכללים הנ"ל, איז נזכה בעזה"ת לברך על המוגמר, ולקצור את פרי עמלנו - כלי מפואר של 'שלום' שאת כל הברכות היא מכילה, הן בהווה ולא פחות מכך לעתיד.

ע"כ תורף שיחת הטלפון שהתרחשה בעניין השטיבעל בין יענקל לבונם לייב.

כעת, לאחר כל האמור, ועקב זאת שכמדומני שאין נושא שרבינו שלט"א דורש אותו בעת שיחו בכנסו שטיבעל וכדומה, כערך 'חובת אחרות הרעים' בשטיבעל כענין קיומי שאין כדוגמתו, הרני להוסיף ולספר סיפור פלא שהתרחש אצל מרן רבינו ה'דברי ישראל' שלקחו רב עבור כולנו.

ומעשה שהיה כך היה:

פעם אחת הגיעו מספר חברים מאחד מהשטיבלעך דאנ"ש בפולין למרן ה'דברי ישראל', בכדי להוועץ כת כיצד לנהוג.

בשטיבעל שלנו - כך שחו - ישנו וויכוח כבר מזה זמן רב באשר לשעה הקבועה שבו צריכים לגשת לתפילת שחרית

יענקל חכך בדעתו למשך רגעים ארוכים. בדרך כלל הוא מעדיף לעסוק יותר בחלק של בניית השטיבעל, ב'עשה טוב' ופחות ב'סור מרע' ובכיבוי דלקות, אך למרות הכל גם הוא הבין היטב את משמעות שאלתו הכבידה של בונם לייב, שהיא אחת מאבני הנגף הגדולות בכל בניית 'בית החסידים', ושאל הוא לא יתווה משנה סדורה בסוגיה, איז כל 'רעיון השטיבעל' עלול למוג ולהתפוגג כאבק פורח וכחלום יעוף, על כן לא נותר לו אלא לברור את מילותיו הדק היטב בטרם יענה.

אומר לך את אשר בליבי, קטע לפתע בונם לייב את חוט מחשבותיו של יענקל, אם אוכל לסכם לך במספר משפטים את הקושי הגדול של כל התיאוריה שהצגת בפניי, אסכם זאת בשלוש נקודות מרכזיות:

הראשונה, כפי שאמרתי, לכל אחד מחברינו ישנן דעות שונות ומגוונות, וקשה עד בלתי אפשרי להתקדם לשביעות רצונם של כל יחיד ויחיד.

בנוסף, זה מאד מתיש ושוחק לשמוע מידי השכם והערב דעות של אנשים גם אם הם החכמים והנבונים ביותר, כאשר בכל עת שאגיע לשטיבעל אצטרך למסור דו"ח פרטני כולל ויכוחים וטרוניות, מה שיגזול ממני אנרגיות אין סוף.

לכן תוסיף את שאמרתי בתחילה, שלא את דעות כולם אוכל לכבד, ולאחר כל המאמץ שאשקיע ב'שיתוף הכלל', כשלא אכבד אי אלו דעות של חברים שונים, יאמרו הללו שכל מדיניות ה'שיתוף' שבה בחרתי, איני אלא כמשחק לפניהם, כאשר כל הבמה שהנני מעניק להשמעת דעותיהם זהו אינו אלא מן השפה ולחוץ, בעוד שבסופו של דבר הרני פועל כאוות נפשי ותו לא.

בונם לייב, פתח יענקל סוף את פיו וכה אמר: כל מילה שהוצאת מפיו עד כה הרי היא פנינה לכשעצמה, ואם צועדים על פי כלל ה'שיתוף' כפי שהסברתי לך, איז אכן הנך מכניס את עצמך לשרה מלא במוקשים ומהמורות אין ספור, ואשר על כן הרני מבקשך בכל לשון של תחנון, פעל נא לפי הכללים שאמר לך כעת, ותחזה כיצד 'מצמצמות' הם את הקשיים שמניתי בפניי למינימום האפשרי.

איני מתיימר לספר לך מעשיות של נוסחת פלאים שתגרום לכולם להריע בפניך בכל צעדיך, ברם, באופן כללי הם יסללו בפניך את הדרך לרכו סביבך את רוב שמנה וסלתה של חבירי השטיבעל שהם אינם אנשים של 'דווקא', ויתירה מזו, כפי שכבר אמרתי לך, יהא בכוחו של סגנון התנהלות זה בכדי להכניס את כל חבריך ל'כור היתוך' של אהבה ואחוה מתוך חדות יצירה ורצון משותף לבנות בית משותף, שבו כל אחד ימצא מקום של כבוד עבורו ועבור ילדיו, ומתוך הבנה שהבית הזה עומד להיות 'בית גדול לאלוקים', שבין כתליו יוכלו הוא וחבריו לצעוד יחדיו במסילה עולה בעבודת הבו"ת.

ובכן, קודם לכל, בעת שהנך יושב עם חבריך בפעם הראשונה בכדי לספר להם על התקדמות עניני השטיבעל ובניינו, תפנה אליהם ישירות ותאמר להם בכנות על הרצון העז שלך להפוך את השטיבעל ובייחוד את מהותו הפנימי - הלא הוא 'גיבוש החברים' לסמל של הצלחה, ושעל כן 'ישבת עם עצמך' ובאת לכלל החלטה ש'כולם'

בשבילי רבוה"ק

אין סגולה בתורה

ואת השלך פרש"י זה השולח דגים מן הים. 'הים' הוא התורה ים התלמוד, ו'הדגים' אלו ישראל שנמשלו לדגים צענין תורה, כמדרש ז"ר עה"פ וידגו לרוב, מה דגים הללו גדלים נמים כך הן ישראל גדלים נמים בתורה וכו', ע"ש, ו'השלך' יש לרמוז על ה'השגה', זה השולח דגים שזד אח צני" ומושך אותם מן הים של תורה שלא לעסוק בה, ובמה נילד הדג הלא הוא צדצר מאכל כן הוא זד אח האדם בחשקות עסק הפרנסה וממנה לו שצטק התורה מפסיד פרנסתו, אצל האדם מישאל לרץ להשיבו כמו שהשיבו ר"ע לפפוס ומה במקום חיותו כן וכו', כתשובת הדגים לשועל, ע"ש.

וזכו פי' הגמ' רבי יוחנן כי הוי מוי שכן אמר משפטין תהום רבה, פי', כי הוי מוי ה'השגה' שרואה לטורדו מן התורה כנ"ל, אמר 'משפטין' כמה שרונק להסית מציא רק ל'תהום רבה' כגמ' הג"ל וד"ל. (דברי ישראל - פרשת שמעי)

לנשמה והוא משרת אותה ודואג לצרכיה היינו תורה ותפלה יותר ממה שדואג לעצמו למאכל ומשתה ושאר תענוגים, ג. הכרת הבורא וההפנמה שהוא חי וקיים ומשיגין עלינו תמיד ומקיים בנו דודי לי ואני לו, ואם תועלת הראשונה של הלמוד הוא אפי' במלה אחת, שתי המעלות האחרות הם לפי כמה שמתעמק בתורה ומונע מלהתעסק בדברים אחרים ע"ז זוכה לזכך את גופו ולהגביה את מחשבתו.

רמיונות היצר

ונראה שהדברים מכוונים לכל האופנים דהיינו שגם מצד הכמות דהיינו שאם יש יהודי שקובע זמן ללמוד כך וכך שעות הרי בא אליו היצה"ר ומפתה אותו שאם יתן חלק משעות אלו לעסוק בפרנסה ושאר דברים אז יקל לו ויהיה לו כל צרכו בנחת ודבר זה הוא דמיון בעלמא כי הפרנסה קצובה מלמעלה, ואדרבה אפשרויות הפרנסה מזדמנים לפי כמה שצריך לבא אליו ואם אינו פונה לפרנסה שיש בה הפסד תורה בודאי שבמקומה תבא הזדמנות אחרת תחתיה כמו שיש סיפורים כאלו למאות ולאלפים.

וגם מצד האיכות שצריך להיות שקוע ראשו ורובו בתורה בא היצה"ר וטורד את המחשבות ואומר הרי יש חשש להפסד כזה או אחר וצריך היטב לשקול את הצדדים, ומהפך בהם כל כך עד שנחלש כח עיונו בתורה ובזמנו הפנוי במקום לחזור על הסוגיות ולהפך בהם כדי למצא חידושים או לבאר לעצמו, מהלך הסוגיא בבירור הוא והפך בדעתו איך להרויח כספים רבים ומפסיד ע"ז את טהרת המחשבה ואת סגולת התורה להופכו להיות עבד ה' ואם ישים מבטחו בה' ויעסוק במלאכתו בידי בלבד ואילו ראשו ומוחו יהיו עוסקים בתורה בכל עת ינצל מן השלך שרועה לטורפו.

משל השועל והדגים

הדברים פשוטים ומוכנים לכל נפש שהיצה"ר הוא השלך שרועה לשלות ולהוציא את הדגים מן המים דהיינו את בני ישראל מן התורה שהיא מקור חיותם, והביא רבינו שהוא עושה זאת ע"י שמפתה אותם בדבר מאכל והיינו שטוען להם שצריכים להביא טרף לפיהם ולעסוק בו כ"כ הרבה עד שיתבטלו מן התורה. ואכן לא נמצא בתורה כאן מה יענה לו, אך רבינו הביא מן הגמרא את המעשה המפורסם מר"ע שאמר הדגים לשועל שהמים הם מקום חיותנו ואיך נוכל לעוזבו והרי הסכנה בזה יותר גדולה מן הסכנות שמצפות לנו תוך המים.

וסיים רבינו במשפט מסכם רא' בגמרא שר' יוחנן ראה שלך ואמר על זה משפטין תהום רבה, ופשוט הגמ' שאמר שאם יש דג שהתחייב למקום אז אפי' כאשר הוא בתהום רבה אפשר למוצאו וליפרע ממנו וזה ע"י השלך ששולה אותו משם, אך רבינו מבאר שאמר לשלך אתה. השלך שמרמו על היצה"ר משפטין. הטענות שאתה מסדר וההגיון שאתה מציג בפנינו איך שמוכרחים לעזוב את התורה כדי להתפרנס כראוי כי טענות בלי הדין נקראים משפטים. הרי הם מביאים את האדם לשאול היינו לגיהנום וזהו תהום רבה. וסיים רבינו והמשכיל יבין.

טהרת המחשבה

והנה בתורה יש כמה תוצאות חיים. א. עצם הלימוד משמש את לימודו וכל מלה שאומר עולה לפני כסא הכבוד ויש לש"ת נחת רוח מזה. ב. יש את קיום המצוות וטהרת המדות שנמשך ע"י הלימוד הן מחמת שידוע איך ומה לעשות ואיך לקיים כל מצוה והן מחמת שהתורה מקדשת אותו עד שהגוף נהיה לעבר

שהשמחה במעונם

הרה"ח אברהם רוזן הי"ו מיאמי להולדת הבן

הרה"ח מנדי ברין הי"ו בני ברק לאירוסין הבן

הרה"ח שלום וסריל הי"ו ירושלים הרה"ח יעקב רייניץ הי"ו בני ברק הרה"ח מיכאל ריזקינד הי"ו בני ברק להולדת הנכדות

הרה"ח חיים קריגר שליט"א ניו יורק בהנכס הנכד לעולתו"מ

הרה"ח יואב ברין שליט"א בני ברק הרה"ח אברהם שטיצברג שליט"א בני ברק לאירוסין הנכדים

הודעה חשובה

פתיחת זמן הקיץ ביישובינו הקד'

ישיב"ג 'נחלת אברהם' אשדוד ישיב"ק 'נחלת דן' בני ברק בעז"ה ביום שני א' דר"ח אייר בשעה 5 אחה"צ

לרגל יומא דהילולא דרבינו בעל ה"אמרי אש"י זי"ע יערוך כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א את השוה"ט ביום חמישי אור ל' אייר תפילת מעריב בשעה 8:30

"מצות יזכור"

תזכורת על נתינת "מצות יזכור" לעילוי נשמות יקיריכם לקופת הצדקה והחסד 'ונתנו'

נא להתפלל ולהעתיק רחמים עבור חיים יוסף בן סימה יעל בת צביה רבקה בת צפורה בריינדל רחל בת שיינדל חדוה פריידל בת גולדה לרפואה שלמה בתוך שאר חולי עמי ישראל

יש לך שעה? תחיל כל שעה!

ביום הקרוב ראשון כ"ט בניסן מתחילים ללמוד את פרק 'כל שעה' ומסיימים בסוף זמן הקיץ!

החל מיום זה תוכלו ללמוד את פרק 'כל שעה' בכל שעה שתרצו. זה הזמן להחליט וללמוד את פרק 'כל שעה' בכל שעה שתרצו. זה הזמן להחליט וללמוד את פרק 'כל שעה' בכל שעה שתרצו.

הודעה חשובה

עריכת המבחנים שלב ב' בישיבת בין הזמנים בעז"ה ביום ראשון בבוקר בהיכל הישיבה קטנה בברכת התורה הנהלת האגודה

אגודת הבחורים

ימי עיון ישיבות בין הזמנים קרן מילדות סטאנציה מכון התורה והעיון

02-649-3362

לשמיעת שיעורים בעמוד יומי במסכת פסחים מפ' הרה"ג אוריאל רומברג שליט"א

36

1 שיעור יומי	2 שיעור יומי מקוצר	3 שיעור סיכום שבועי
4 שמיעת הערות	5 הקלטות הערות	9 שיעורים על מסכת סוכה

תודותינו וברכותינו נתונות לאלו שנרבו הוצאת הגליון

לע"נ הרב אליהו בן מרת יוכבד ז"ל כהנים נלב"ע ג' אייר תש"פ הונצח ע"י חתנו הרה"ג יצחק יוסיפוב שליט"א	לע"נ מרת מרים ב"ר יעקב יחזקאל ע"ה מוצן נלב"ע ג' אייר תשע"ט הונצח ע"י בנה הר"ר יעקב הי"ו	לע"נ הר"ר זרח ב"ר מרדכי ז"ל פלוק נלב"ע ב"ח ניסן תש"ט הונצח ע"י בנו הר"ר אברהם הי"ו
--	--	---